

regelmatig vleermuizen soorten. Het verstoren en doden van deze vleermuizen en het vernielen van de verblijfplaatsen is op basis van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) verboden. Deze wettelijke bescherming van de vleermuissoorten staat - zeker bij verduurzaming van particuliere woningen - op gespannen voet met de energietransitie. Per te isoleren woning zal immers ecologisch onderzoek moeten plaatsvinden, mogelijk meermalen, uitgevoerd door een ecooloog en in veel gevallen zal naar aanleiding daarvan geconcludeerd worden dat er een ontheffing van de provincie nodig is voor de uitvoering van de isolatiewerkzaamheden, zoals spouwmuurisolatie.

Gezien de omvang en urgentie van de isolatieopgave in de gebouwde omgeving, zal een aanpak waarbij per woning ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd en vervolgens ontheffing wordt aangevraagd bij de provincie, niet uitvoerbaar zijn. Ecologisch onderzoek en ontheffing zou per woning 1 tot 1,5 jaar tijd kosten. Daarnaast staan de kosten voor het onderzoek, de eventueel te nemen maatregelen en de ontheffing (rond de €6000,-) niet in verhouding tot de kosten voor bijvoorbeeld spouwmuurisolatie (rond de €1.000 afhankelijk van de omvang van de woning).

Provincies zijn het bevoegd gezag voor de Wnb en er zijn provincies die duidelijk stellen dat de oplossing voor deze tegenstelling vooral gezocht moet worden in gebiedsgerichte ontheffingen op basis van een Soortenmanagementplan (hierna: SMP). Gemeenten onderzoeken vooraf hun hele bebouwd gebied op de aanwezigheid van beschermde soorten (doorgaans vleermuissoorten, huismussen en gierzwaluwen) en voorzien op basis daarvan preventief in beschermende en compenserende maatregelen. Het opstellen van een SMP vergt de nodige investeringen in tijd en geld. Het opstellen van een gemeente brede SMP kost €100.000-€300.000 (dit vernemen wij vanuit gemeenten) en het kost ongeveer 1 tot 2 jaar om een SMP op te stellen. Met deze aanpak hoeft er maar eenmaal een ontheffing te worden aangevraagd voor de gehele gemeente en komen de onderzoekslasten niet voor de gebouweigenaren.

Reactie op de vragen

VNG is van mening dat binnen de wettelijke vereisten een SMP de beste bescherming voor gebouwbewonende diersoorten vormt omdat maatregelen zo op populatieniveau genomen kunnen worden. Maar ook voor gebouweigenaren en organisaties zoals woningcorporaties is een SMP de meest praktische oplossing om aan de vereisten van de Wnb te voldoen. De gemeente vraagt immers de gebiedsgerichte ontheffing aan waardoor gebouweigenaren en woningcorporaties in veruit de meeste gevallen vrij zijn van een individuele onderzoeks- en ontheffingsplicht.

Op de vragen 7 en 8 die de Afdeling bestuursrecht stelt, willen we dan ook graag als volgt een reactie inbrengen. De VNG verwacht dat met een gemeentedeckende SMP de onderzoeken sneller en goedkoper kunnen worden uitgevoerd. De gemeente doet dan een aanvraag voor een gebiedsgerichte ontheffing bij de provincie. Daarin willen we zelfs wat verder gaan door te stellen dat alleen met deze aanpak de grootschalige isolatieopgave zoals afgesproken in het Klimaatakkoord mogelijk is met daarbij tegelijkertijd oog te houden voor het beschermen van onze kwetsbare diersoorten.

Om deze aanpak voortvarend op te kunnen pakken is het eerst zaak dat alle gemeenten in Nederland een SMP opstellen op basis waarvan de provincie een ontheffing kan verlenen. Het merendeel van de Nederlandse gemeenten moet een dergelijke SMP nog (laten) opstellen de komende jaren. Omdat er op dit moment niet voldoende ecologen beschikbaar zijn om in alle 342

gemeenten tegelijkertijd gemeentebreed onderzoek uit te (laten) voeren zal ook een (tijdelijke) tussenoplossing noodzakelijk zijn. Daarbij is het van groot belang en noodzakelijk dat er maatregelen worden getroffen zodat het aantal vleermuisslachtoffers zoveel mogelijk wordt voorkomen. Deze aanpak is gevonden door de provincie Utrecht en wordt de pre-SMP aanpak genoemd ([Pre-soortenmanagementplan \(pre-SMP\) | provincie Utrecht \(provincie-utrecht.nl\)](#)).

Ondertussen is het van belang dat het rijk, de VNG en IPO nauw samenwerken zodat gemeenten ondersteuning krijgen en gefaciliteerd worden om de SMP de komende jaren op te stellen en de gebiedsgerichte ontheffingen door provincies worden verleend. Behalve voldoende financiële middelen voor gemeenten hiervoor, vergt dat ook voldoende geschoolde ecologen om op de kortst mogelijke termijn in 342 gemeenten het onderzoek in het kader van de SMP te kunnen uitvoeren. Voorts vergt de tussentijdse oplossing een nauwe en goede samenwerking in het belang van de soortenbescherming tussen de bij de spouwmuurisolatie betrokken partijen, als bijvoorbeeld (behartigers van de belangen van) corporaties, andere verhuurders, particuliere woningeigenaren, spouwmuurisolatiebedrijven en overheidsinstanties.

Voor vragen met betrekking tot deze reactie zijn wij natuurlijk bereikbaar en bereid een nadere toelichting te geven.

